

Offerkind

Hoe zag het Nederlandse landschap er 4000 jaar geleden eruit en wie waren de mensen die daarin leefden? Ecologen en archeobotanici kunnen intussen een redelijk beeld schetsen van het prehistorische landschap en archeologen zijn in staat om verantwoorde reconstructies van prehistorische onderkomens te tekenen. En dat de schaarse bevolking in kleine los-vaste familieverbanden bij elkaar woonden dat lijkt ook wel zeker. Maar verder; wat weten we over hun onderlinge banden? Waren het volledig patriarchale samenlevingen waarin mannen soms zelfs meerdere vrouwen konden hebben of zijn er andere leefvormen denkbaar geweest? Een wat dachten onze verre voorouders? Hoe zag - om een moderne term te gebruiken - hun wereldbeeld eruit? Waarin geloofden ze, wie of wat aanbaden ze en hoe zagen ze zichzelf, vragen waarop men nog steeds geen antwoord heeft. Maar wel vragen waarover in de wetenschap maar vooral ook in de literatuur vaak heftig wordt gespeculeerd.

Een wat mij betreft zeer geslaagde poging om een beeld te creëren van de leef- en gedachtewereld van onze verre voorouders is het laatste boek van de gelauwerde kinderboekenschrijver Rob Ruggenberg. In *'Offerkind'* schetst hij aan de hand van de avonturen die twee jongvolwassenen beleven een geloofwaardig beeld van de leefomstandigheden aan het begin van de bronstijd. Natuurlijk ontkomt Ruggenberg er niet aan om zijn helden allerlei moderne gedachten mee te geven.

Zo vraagt Aïn (het meisje in het verhaal) zich af 'waarom een man altijd de baas moet zijn' en droomt zij over een zelfstandig leven aan de kust, waar je, zo heeft ze een rondtrekkende handelsvrouw horen vertellen, 'tot aan de rand van de wereld kunt kijken, en soms eroverheen'. En Kraai, de jongen in het verhaal, worstelt op zijn beurt met Aïns onverschilligheid ten opzichte van hem. Hij voelt zich geminacht en overbodig.

Maar deze anachronismen storen gek genoeg minder dan je zou verwachten. Dat komt voor een belangrijk deel omdat Ruggenberg in zijn beschrijvingen blijk geeft van een zeer gedegen kennis van de geschiedenis en zelfs van de modernste theorieën over migratie. Zo blijkt Kraai te behoren tot het donkergekleurde 'Oude Volk' dat in Europa woonde voordat de Yamnaya-nomaden ze verdreven. Wat ook interessant is, is dat Ruggenberg Aïns vrijheidsstrijd eigenlijk vooral beschrijft als een overlevingsstrijd, waarbij

Auteur: Rob Ruggenberg
Titel: Offerkind
Uitgeverij: uitgave Querido 2020
ISBN: 9789045124407
Prijs: € 16,99.

ze zich alles veroorlooft wat nu ondenkbaar is. Zo schuwt ze niet om haar halfbroer Aab koelbloedig te doorboren met een scherpe stok, nadat hij heeft geprobeerd zich aan haar te vergrijpen. 'Haar broer was de aanvaller, niet zij. Hij had gekregen waar hij om vroeg.' Met deze 'realistische' scène helemaal aan het begin van het boek zet Ruggenberg ook een toon. Hij laat zien, en doet dat overtuigend, dat de samenleving in tijd hard was, gruwelijk soms. Ruggenberg schreef, zoals hij dat zelf zei in een van zijn laatste interviews - hij stierf vlak nadat het manuscript van offerkind was ingeleverd - een avontuurlijk boek voor jongvolwassenen. Een avonturenboek is het zeker, maar wel een waar je op bijna elke bladzijde kunt lezen dat de auteur zich in de periode waarin het zich afspeelt heeft verdiept en geprobeerd heeft die te begrijpen. Offerkind is een boek dat de geschiedenis tot leven brengt. Zo tot leven dat het soms lijkt alsof je er middenin staat. En - ik verklap niks - het boek eindigt met een mooie link naar het heden en Ruggenbergs eigen geschiedenis. ◀